

Beden Eğitimi ve Spor Alanında BİLSEM Öğretmeni El Kitabı

Alana Özgü Temel Konular ve Fiziksel Aktivite ile
Bütünleştirilmiş Etkinlik Örnekleri

Editörler:

Olçay KİREMİTCİ · Berkcan BOZ

Murat KANGALGİL · Kürşad Han DÖNMEZ

Editörler: Olcay KİREMİTÇİ - Berkcan BOZ - Murat KANGALGİL - Kürşad Han DÖNMEZ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ALANINDA BİLSEM ÖĞRETMENİ EL KİTABI
Alana Özgü Temel Konular ve Fiziksel Aktivite ile
Bütünleştirilmiş Etkinlik Örnekleri

ISBN 978-625-5964-82-3

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2025, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır; indekslenmektedir. Aynı zamanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Mayıs 2025, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sayfa Basım Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sit. 1514. Cad. No: 23-25
Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 77079

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Döllenmeden başlayarak bireyin yaşamının sonuna kadar devam eden, olgunlaşma, büyüme ve öğrenmenin bir etkileşimi sonucu evrilerek, süreklilik ve değişim arz eden sürece gelişim denir. Gelişim süreçleri kapsamında bireyde açığa çıkan ihtiyaçlar ve bu ihtiyaçların giderilmesi amacıyla organize edilen eğitim ve öğretim faaliyetleri çok yönlü ve birbirini destekler nitelikte olmalıdır. Bilişsel, duyuşsal ve devinişsel gelişim alanlarının kendine özgü dinamikleri dikkate alınarak, sahip oldukları özellikler nedeniyle uygulanan farklı öğretim yaklaşımlarının bir arada kombine edilmesi, çocuk yaştaki bireylerin faydasına olacaktır. Yetenek bireyin doğuştan getirmiş olduğu potansiyel olarak tanımlanmakta ve her bir birey gibi eşsiz olarak nitelendirilmektedir. BİLSEM (Bilim ve Sanat Eğitim Merkezleri)'ler örgün eğitim kurumlarına devam eden, genel yetenek, görsel sanatlar ve müzik alanlarında diğer çocuklardan özel ve üstün yeteneğe sahip çocukların becerilerini geliştirmek üzere organize edilmiş kurumlardır. BİLSEM'lerin öğretim planlaması içerisinde yer alan Uyum, Destek eğitimi, Bireysel yeteneklerin fark ettirilmesi, Özel yeteneğin geliştirilmesi ve Proje üretme uygulamaları kapsamında, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yer almaması çocukların devinişsel gelişimlerinin desteklenmesini sınırlamaktadır.

Dünya sağlık örgütü (WHO)'nın vurguladığı, okul çağı çocuklarının günlük 60 dakikalık orta ve şiddetli fiziksel aktivite yapma gerekliliği dikkate alındığında, BİLSEM'lerde eğitim alan akademik ve özel yetenek bakımından desteklenen öğrencilerin, sağlıklı yaşam sürdürebilmeleri için gerekli olan spora katılım tutum ve motivasyonlarının desteklenmesi gerekmektedir. Bunun en kısa yolu BİLSEM'lerde görev yapan farklı branş öğretmenlerinin, beden eğitimi ve spor alanında temel bilgi sahibi olmaları ve derslerinde gerçekleştirecekleri etkinlikleri fiziksel aktiviteler ile zenginleştirmeleri olacaktır. Böylece özel yetenekli çocuklar, sahip oldukları becerileri geliştirirken, aynı zamanda hareket ederek devinişsel alan gelişim ihtiyaçlarını karşılamış ve öğrenme faaliyetlerini çok yönlü sürdürmüş olacaklardır.

Bu kitap içerisinde yer alan konu başlıkları, farklı akademik alanlarda mesleklerini icra eden öğretmenlerimizin beden eğitimi ve spor alanına özgü temel bazda bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır. Bununla birlikte, kitap içerisinde yer alan etkinlik örnekleri ile öğretmenlerimizin kendi alanlarına özgü olarak tasarlanmış fiziksel aktivite ile bütünleştirilmiş etkinlik örneklerinden faydalanması ve öğrencilerin devinişsel alan gelişim ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri beklenmektedir.

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editörler: Olcay KİREMİTCİ - Berkcan BOZ - Murat KANGALGİL - Kürşad Han DÖNMEZ

Bir Fikirden Bir Projeye: Bilsem Eğitim Etkinliklerine Sportif Eğitsel Oyunların Entegrasyonu

Dr. Berrin AKIN AKBÜBER, HABAŞ Mehmet Rüştü Başaran Bilim ve Sanat Merkezi

ORCID No: 0000-0002-5006-3523

Dr. Cihangir AKBÜBER, HABAŞ Mehmet Rüştü Başaran Bilim ve Sanat Merkezi

ORCID No: 0000-0002-1525-2580

1. Bölüm: Üstün Yetenekli Çocuklar ve Eğitimleri

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Hakkı TOMAR, Giresun Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-1800-0629

2. Bölüm: İlkokul ve Ortaokul Beden Eğitimi Derslerinde Gelişim Hedefleri ve Kazanımlar

Prof. Dr. Murat KANGALGİL, Dokuz Eylül Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-7480-199X

Dr. Ahmet TEMEL, Milli Eğitim Bakanlığı

ORCID No: 0000-0001-9215-6106

3. Bölüm: Genel Antrenman Bilimi

Prof. Dr. Bahtiyar ÖZÇALDIRAN, Ege Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-9724-6730

Dr. Yeliz ÖZENSOY ÖZVEREN, Milli Eğitim Bakanlığı

ORCID No: 0009-0002-8600-3773

4. Bölüm: Fiziksel Aktivite, Beslenme ve Sağlıklı Yaşam

Prof. Dr. Gülbın RUDARLI, Ege Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-8914-7479

5. Bölüm: Sporda Yetenek Seçimi

Arş. Gör. Dr. Pelin GÖNKEK, Ege Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-9123-4440

Doç. Dr. Olcay KİREMİTCİ, Ege Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5966-0116

6. Bölüm: Fiziksel Aktivite, Motivasyon, Konsantrasyon ve Dikkat

Prof. Dr. Kürşad Han DÖNMEZ, Giresun Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-7793-0922

Arş. Gör. Tugay KÜÇÜKÇAL, Giresun Üniversitesi

ORCID No: 0009-0000-2641-7080

7. Bölüm: Üstün Yetenekli Çocuklarda Yaratıcı Drama

Öğr. Gör. Erdem EREM, Ege Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-9330-6601

Doç. Dr. Ayşe Meliha CANPOLAT, Ege Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-5019-4788

8. Bölüm: Beden Eğitimi ve Sporda Dijital Dönüşüm ve Teknoloji

Doç. Dr. Kıvanç SEMİZ, Giresun Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-3051-4814

9. Bölüm: Fiziksel Aktivite Temelli Öğrenme Programları: Bilsem İçin Eğitsel Oyun ve Etkinlik Örnekleri

Arş. Gör. Berkcan BOZ, Ege Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-4203-5829

Arş. Gör. Dr. Pelin GÖNKEK, Ege Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-9123-4440

ETKİNLİK YAZAR LİSTESİ

Berrin AKIN AKBÜBER, Aliğa Habaş Mehmet Rüştü Başaran BİLSEM,
e-posta: berrinakins@gmail.com

Semra BAYTURAN, Arkas BİLSEM, e-posta: semrabayturan@hotmail.com

Savaş YILDIRIM, Bornova BİLSEM, e-posta: savasyildirims@gmail.com

Nevin YILDIRIM, Narlıdere Arkas BİLSEM, e-posta: nevil35@hotmail.com

Bahar YOLCU TETİK, Çiğli Karşıyaka Aydoğan Yağcı BİLSEM,
e-posta: bahar.yolcu@hotmail.com

Aysun AKÇAY GÜNGÖR, Karşıyaka Aydoğan Yağcı BİLSEM,
e-posta: aakcay86@gmail.com

Gül ŞAHİN, Şehit Fatih Satır BİLSEM, e-posta: gulsahin2020@gmail.com

Hilda LOKAÇ, Bornova Şehit Fatih Satır BİLSEM, e-posta: hildalokac@gmail.com

Gülcan KILCI, Aliğa HABAŞ Mehmet Rüştü Başaran BİLSEM,
e-posta: gulcanegef@gmail.com

Özlem YILDIZ, Aliğa HABAŞ Mehmet Rüştü Başaran BİLSEM,
e-posta: stardolunay@gmail.com

Cihangir AKBÜBER, Aliğa HABAŞ Mehmet Rüştü Başaran BİLSEM,
e-posta: c_akbuber@hotmail.com

Ömür KIZIL, Arkas BİLSEM, e-posta: omurkizil@outlook.com

Melin GETİZMEN YEŞİL, Arkas BİLSEM, e-posta: melingetizmenyesil@gmail.com

Meltem VAROL, Şehit Fatih Satır BİLSEM, e-posta: meltemvarol.1@gmail.com

Emine EROL, Manisa BİLSEM, e-posta: eerol79@gmail.com

Selçuk GÜRLEKOĞLU, Manisa BİLSEM, e-posta: seju013@gmail.com

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	iv
Etkinlik Yazar Listesi.....	vi

BİR FİKİRDEN BİR PROJEYE: BİLSEM EĞİTİM ETKİNLİKLERİNE SPORTİF EĞİTSEL OYUNLARIN ENTEGRASYONU

Kaynakça.....	4
---------------	---

1. BÖLÜM

ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLAR VE EĞİTİMLERİ

Giriş	6
Üstün Zekâ ve Üstün Yetenek	6
Üstün Yetenekliliği Açıklayan Kuramlar	9
Renzulli'nin Üç Halka Kuramı	9
Üçlü Karşılıklı Bağımlı Üstün Yeteneklilik Modeli	11
Beşgen Kuramı	12
Üstün Yetenekli Çocukların Genel Özellikleri ve Tanılanma Süreçleri	13
Türkiye'de Üstün Yetenekli Çocukların Tanılanma Süreçleri	15
Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi	17
Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimine Yönelik Uygulamalar	17
Ayrı Eğitim	18
Gruplama	18
Hızlandırma	19
Farklılaştırma	19
Zenginleştirme	19
Türkiye'de Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi	20
Destek Eğitim Odaları.....	20
Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM).....	21
Araştırma, Geliştirme, Eğitim ve Uygulama Merkezi (ARGEM) Okulu.....	23
Kaynakça.....	24

2. BÖLÜM

İLKOKUL VE ORTAOKUL BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNDE GELİŞİM HEDEFLERİ VE KAZANIMLAR

İlkokul Beden Eğitimi ve Oyun Dersi ve Gelişim Hedefleri.....	28
Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Özel Amaçları.....	28
İlkokulda Kazandırılması Hedeflenen Alana Özgü Beceriler	29
Değerlerimiz.....	29
Yetkinliklerimiz	31
Anadilde iletişim.....	32
Yabancı Dillerde İletişim	33

Matematiksel Yetkinlik ve Bilim/Teknolojide Temel Yetkinlikler	33
Dijital Yetkinlik	34
Öğrenmeyi Öğrenme	34
Sosyal ve Vatandaşlıkla İlgili Yetkinlikler	35
İnisiyatif Alma ve Girişimcilik	35
Kültürel Farkındalık ve İfade	36
Kazanımlar	36
Temel Akademik Beceriler	36
Sosyal ve Duygusal Beceriler	37
Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme	37
İletişim Becerileri	37
Teknoloji Kullanımı	37
Sanat ve Spor	37
Değerler Eğitimi	37
Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğrenme Alanı/Alt Öğrenme Alanı ve Kazanımlar	38
Birinci Sınıf Kazanımları	39
İkinci Sınıf Kazanımları	41
Üçüncü Sınıf Kazanımları	43
Dördüncü Sınıf Kazanımları	45
Alanyazında Kazanımlar	46
Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK)	47
Kaynakça	49

3. BÖLÜM

GENEL ANTRENMAN BİLİMİ

Hareket ve Antrenman Kavramı	53
Antrenman Biliminde Perspektif Yapılanma	54
Farklı Spor Branşlarında Antrenmanlara Başlama ve Sürdürme Aşamaları	55
Antrenmanlara Başlama ve Sürdürme Aşamalarının Yaş Grupları	55
Antrenmanların Kademeli Uygulanma Aşamaları	56
Minimum Hata-Maksimum Verimlilik Prensibi	56
Perspektif Yapılanmaya Etki Eden Bölümler	56
Yetenek Seçimi ve Genetik	56
Psikomotor (Devinimsel) Gelişim	57
Motor Öğrenme	59
Perspektif Yapılanma Aşamaları	59
Genel Antrenman Bilimi	60
Biyomotor Yetiler	60
Temel Biyomotor Yetiler	61
Yardımcı Biyomotor Yetiler	63
Yüklenme Yöntemleri	64
Yük ve Yüklenme Kavramları	64
Yüklenme Yöntemlerinin Farklı Modellerdeki Yapılanma Çeşitleri	64
Organizmanın Yüklenme ve Dinlenme Süreçlerine Yanıtları	65
Toparlanma	66
Enerji Sistemleri	67

Enerji (ATP) Oluşum Süreçleri	67
Anaerobik Enerji Sistemi.....	67
Laktik Anaerobik (LA) Sistem	67
Alaktik Anaerobik (ATP-CP) Sistem	67
Aerobik Enerji Sistemi	68
Makro Yapılanma	68
Birim Antrenman	68
Günlük Antrenman	69
Mikro Yapılanma	69
Mezo Yapılanma	70
Makro Yapılanma	71
Kaynakça	71

4. BÖLÜM

FİZİKSEL AKTİVİTE, BESLENME VE SAĞLIKLI YAŞAM

Fiziksel Aktivite, Beslenme ve Sağlıklı Yaşam	74
Fiziksel Aktivite	74
Fiziksel Aktivite ve Sağlık	76
Beslenme.....	77
Yeterli Beslenme.....	78
Dengeli Beslenme	80
Beslenme Piramidi	87
Sağlıklı Yaşam İçin Beslenme Önerileri.....	87
Kaynakça.....	88

5. BÖLÜM

SPORDA YETENEK SEÇİMİ

Temel Kavramlar	94
Yetenek Seçimi Nedir?	97
Yetenek Seçiminde Dikkat Edilmesi Gerekenler.....	101
Ülkemizde ve Dünyada Gerçekleştirilen Proje ve Çalışma Örnekleri	102
Kaynakça.....	105

6. BÖLÜM

FİZİKSEL AKTİVİTE, MOTİVASYON, KONSANTRASYON VE DİKKAT

Fiziksel Aktivite	109
Tanım	109
Sağlık Çerçevesinde Fiziksel Aktivite	109
Psikolojik Açıdan Fiziksel Aktivite	110
Motivasyon	111
Motivasyonun Tanımı.....	111
İçsel ve Dışsal Motivasyon.....	112
İçsel Motivasyon	112

Dışsal Motivasyon	113
Eğitimsel Çerçeve de Motivasyon	114
Davranışçı Yaklaşım	114
Hümanistik (İnsancıl) Yaklaşım	115
Bilişsel Yaklaşım	115
Spor ve Egzersiz Çerçevesinde Motivasyon	116
Kişilik Merkezli Yaklaşım	116
Durum Merkezli Yaklaşım	117
Etkileşimsel Yaklaşım	117
Motivasyon	118
Tanım	118
Akış (Flow)	119
Fiziksel Aktivite ile İlişkisi	119
Dikkat	120
Tanım	120
Seçici Dikkat	121
Bölünmüş Dikkat	121
Sürekli Dikkat	122
Dikkat Gelişimi ve Bireysel Farklılıklar	122
Fiziksel Aktivite ile İlişkisi	123
Kaynakça	124

7. BÖLÜM

ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARDA YARATICI DRAMA

Yaratıcı Drama	128
Eğitimde Yaratıcı Drama	128
Yaratıcı Dramanın Hedefleri	129
Üstün Yetenekliler ve Yaratıcı Drama	130
Eğitimde Yaratıcı Drama Aşamaları ve Planı	131
Eğitimde Yaratıcı Drama Yönteminin Aşamaları	131
Hazırlık/Isınma Aşaması	131
Canlandırma Aşaması	132
Paylaşım/Değerlendirme Aşaması	132
Eğitimde Yaratıcı Dramada Kullanılan Başlıca Teknikler	132
Doğaçlama Tekniği	132
Eş Zamanlı Doğaçlama	133
Grup Doğaçlama	133
Rol Oynama Tekniği	133
Rol Değiştirme Tekniği	133
Anlatı Tekniği	134
Dramatizasyon Tekniği	134
Eğitimde Yaratıcı Dramada Yöntemi Kullanılan Oyun ve Fiziki Etkinliklere Yönelik	
Ana Dersler Bağlamında Plan Örnekleri	135
Matematik Dersi Planı	135
Fen Bilimleri Ders Planı	138
Kaynakça	141

8. BÖLÜM

BEDEN EĞİTİMİ VE SPORDA DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE TEKNOLOJİ

Fiziksel Aktivite ve Teknoloji	144
Beden Eğitimi ve Sporda Dijital Teknoloji	145
Covid-19 Uzaktan Eğitimden Dersler	146
“Yeni Normal” ve Beden Eğitimi	147
Kaynakça.....	148

9. BÖLÜM

FİZİKSEL AKTİVİTE TEMELLİ ÖĞRENME PROGRAMLARI: BİLSEM İÇİN EĞİTSEL OYUN VE ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Giriş.....	154
Okul Temelli Fiziksel Aktivite Programları	154
Fiziksel Aktivite Temelli Öğrenme Programı Etkinlik Türleri.....	155
Eğitsel Oyun Örnekleri.....	159
İngilizce Branşında Eğitsel Oyunlar.....	159
Bir Dolu Bir Boş Koşabildiğin Kadar Hızlı Koş.....	159
Bu Bir Kelime Avı - Biraz da Zorlamalı Hafızayı	161
Questionball (Soru topu).....	163
Riddle Riddle What Is It In The Middle?.....	166
Matematik Branşında Eğitsel Oyunlar	168
Matematik Dansı: Ritmik Sayılarla Hareket.....	168
Spor'metre.....	170
Nabız Az Nabız Çok	172
Örüntülerle Oynuyorum	174
Gez – Topla - Hesapla	177
Dört İşlem.....	178
Sınıf Öğretmenliği Branşında Eğitsel Oyunlar.....	180
Aritmetiği Tamamla	180
Olaylardan Hikâyeye, Problemden Bulmacaya	181
Temam-Tamam.....	183
Rakamlarımla Çemberdeyim.....	185
Kavramla İlerle.....	187
Ada Gezisi Hayal Koşusu.....	189
Şansını Kucakla.....	191
Dijital Oryantiring.....	192
Bilge Bardaklar	194
Hop Bardak!	196
Kültür Taşları.....	197
İzem'in Doğa Yürüyüşü	199
Gözleme Dayalı Yakar Top Oyunu.....	201
Atıktan Spora ve Oyuna.....	204
Biyoloji Branşında Eğitsel Oyunlar	206
Çok Hücreli Organizasyon	206
Fotosentez- Solunum Oyunu	207

Doğru mu - Yanlış mı ?	208
Türkçe Branşında Eğitsel Oyunlar	210
Kimin?	210
Bul Beni?	211
Toplama Hikâyeler	212
Heykel	213
Dizi Dizi Atasözü	214
Parolayı Bul	215
Felsefe Branşında Eğitsel Oyunlar	216
Felsefi Algoritmalar	216
Renkli Sorular, Derin Cevaplar	218
Mantık ve Maraton: Felsefi Bilgi ve Koordinasyon Yarışması	220
Zen Dengesi	221
Bilim mi? Değil mi?	222
Coğrafya Branşında Eğitsel Oyunlar	224
Doğal Unsurlar Parkuru: Doğadan Gelen Hareket	224
Bölgeler ve Şehirler	226
Yeryüzü ve Hareket Şekilleri	227
Kıyı ve Deniz Egzersiz Alıştırmaları	228
Sosyal Bilgiler Branşında Eğitsel Oyunlar	230
Batı ve Doğu: Ortak Miras Koşusu (İslam ve Batı Bilim Adamlarının Dünyaya Katkıları)	230
Soruyu Bil Kuleni Yap. – Keşifler ve Kaşifler: Macellan Keşifte	232
Sembollerin Dünyasında En Hızlı Koşan Kim?	234
Koniye Sur, Sorunu Bil. (Kültürel Miras/ Anadolu'nun Güzellikleri)	239
Zaman Koridoru	241
Kronoloji	243
Senkronoloji	246
Fen Bilimleri Branşında Eğitsel Oyunlar	248
Kalp-Dolaşım Koşusu	248
Canlılar Dünyasında Egzersiz	249
Kanguru Bu	250
Teşekkür ve Açıklamalar	252
Kaynakça	253

BİR FİKİRDEN BİR PROJEYE: BİLSEM EĞİTİM ETKİNLİKLERİNE SPORTİF EĞİTSEL OYUNLARIN ENTEGRASYONU

Dr. Berrin AKIN AKBÜBER

HABAŞ Mehmet Rüştü Başaran Bilim ve Sanat Merkezi

ORCID No: 0000-0002-5006-3523

Dr. Cihangir AKBÜBER

HABAŞ Mehmet Rüştü Başaran Bilim ve Sanat Merkezi

ORCID No: 0000-0002-1525-2580

Ülkemizde, Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı olan ve özel yetenekli öğrencilere eğitim veren Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM), öğrencilerin akademik, duyuşsal ve yaratıcılık gibi öz yeterliliklerini geliştirmeye yönelik bir eğitim anlayışına sahip kurumlardır. Özel Eğitim Genel Müdürlüğü Üstün Yetenekliler Strateji ve Uygulama Planı'nda belirtildiği üzere bu kurumlarda çalışan öğretmenlerden özel yetenekli öğrencilerin öğrenme ve gelişimlerini desteklemeleri ve bu doğrultuda özel eğitime yönelik yeterli düzeyde bilgi, beceri ve uygulamaları içeren, güncel, eğitim modelleri ile şekillenmiş öğretim plan ve uygulamalarının gerçekleştirilmesi beklenmektedir. Disiplinlerarası bir yaklaşımla farklı öğrenme stratejileri uygulayabilen bu öğretmenlerinin niteliklerini geliştirebilme, yenilikçi eğitim uygulamaları ile buluşmaları konusunda, hizmet içi eğitim programları ve projeler büyük önem arz etmektedir.

BİLSEM öğretmenlerine yönelik yenilikçi eğitim uygulamalarından biri olarak TÜBİTAK 4005 Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programı kapsamında kabul gören ve aynı zamanda bu yayının oluşmasına zemin hazırlayan çalışmalardan biri de “*Bilim ve Sanat Merkezi Destek Eğitim Etkinliklerine Sportif Eğitsel Oyunların Entegrasyonu*” isimli, proje olmuştur. Bu proje ile Bilsem öğretmenleri hareket temelli sportif eğitsel oyunları kendi disiplinlerine nasıl entegre edileceğine yönelik almış oldukları eğitimler sonucu, uygulanabilir- sürdürülebilir yenilikçi bir model ortaya koymuşlardır. BİLSEM eğitim programına yeni bir perspektiften bakabilmemize olanak sağlamıştır.

Bizleri böyle bir projeye yönelten, BİLSEM’lerde öğretmen eğitimlerini önemsememizdir. Çünkü projenin mimarlarından biri olan ve çok uzun yıllar bu sahaya emek vermiş meslektaşım Dr. Cihangir AKBÜBER ile BİLSEM eğitim anlayışımızın temelini, özel yetenekli öğrencilere sunulacak ders etkinliklerinin bu öğrencilerin ihtiyaçlarına göre tasarlanabilmesi oluşturmuştur. Bu nedenle BİLSEM’lerde çalıştığımız 15’er yıllık sürede etkinlik ve ihtiyaç odağından bakabildiğimiz bilgi birikimi ve tecrübe ile bu projeyi yapılandırılmamızı sağlayan veriler de ortaya çıkmıştır. Özellikle, 2015 yılında İzmir Sıdika Akdemir Bilim ve Sanat Merkezi tarafından gerçekleştirilen IV. *Ulusal Çocuk Kongresi* kapsamında özel yetenekli öğrencilerin sorunlarının ele alındığı çalıştayın sonuçlarının sunduğu verilerin, öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarının tespiti noktasında önemli bir kaynak oluşturmuş olduğunu belirtmeliyiz. Çalıştay raporunda, öğrencilerin etkinliklerin uzun süreli ve hareketsiz olmasının bir sorun olduğunu belirtmesi, proje fikrinin çıkış noktalarından birini oluşturmuştur. BİLSEM etkinliklerine hareketin nasıl entegre edileceği bunun hangi bilimsel yöntem ve uygulamalarla gerçekleştirilmesi gerektiği gibi konuların araştırılması ile proje şekillenmeye başlamıştır. Ege Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi’nde bu alanda çalışan hocalarımızla buluştuğumuz andan itibaren de fikrin projeye dönüşme süreci başlamıştır. Prof. Dr. Bahtiyar ÖZÇALDIRAN, Doç. Dr. Olcay KİREMİTÇİ ve Araş. Gör. Berkcan BOZ, akademik mesailerindeki yoğunluğa rağmen, projenin yazım aşamasından başlayıp projenin eğitim programının tasarlanmasına kadar her kademesinde yer almış olmaları, projenin bilimsel dayanağını güçlü hale getirmiştir.

Projenin kabul edilmesinin ardından, eğitimler, 3-6 Ekim 2022 tarihleri arasında İzmir ve Manisa illerinde görev yapan 24 Bilim ve Sanat Merkezi öğretmeni, Ege Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi ile Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü Özel Yetenekliler bölümündeki akademisyenlerden, sportif eğitsel oyunların kendi alan etkinliklerine entegrasyonu nasıl gerçekleştirecekleri üzerine, teorik ve uygulamalı bir eğitim almasıyla proje hayata geçmiştir. Proje kapsamında Prof. Dr. Bahtiyar ÖZÇALDIRAN, Doç. Dr. Olcay KİREMİTÇİ ve Araş. Gör. Berkcan BOZ, Öğr. Gör. Burhan EĞLENOĞLU, Doç. Dr. Mustafa ENGÜR, Araş. Gör. Dr. Pelin GÖNKEK ve Dr. Yeliz ÖZENSOY ÖZVEREN, Prof. Dr. Ahmet BİLDİREN uzman ve eğitmen olarak projenin akademik kadrosunu oluşturmuşlardır.

Proje sürecinde, özel yetenekli öğrencilerin merak ve yaratıcılık duygularının geliştirilmesinde sportif eğitsel oyunların önemine dikkat çekilmiş ve bu nedenle proje boyunca bütünleştirilmiş fiziksel aktivite etkinliklerinde öğrenme ortamlarını destekleyecek çeşitli uygulamalara yer verilmiştir. Eğitimlerde bütünleştirilmiş uygulamalar, eğitsel kazanımların planlı ve programlı bir şekilde dü-